

 NTNU | Kunnskap for en bedre verden

Helsekompetansens kraft i folkehelsearbeidet. Hvordan kan helsekompetanse innlemmes i folkehelsearbeid?

Hanne N. Bjørnsen, PhD NTNU og helsesykepleier Trondheim kommune
Monica B. Prydz, PhD-stipendiat UiO og psykolog Bærum kommune

1

2

Broren min er ikke alene

3

3 GOD
HELSE

Helsekompetanse –
en påvirkbar
helse-determinant!

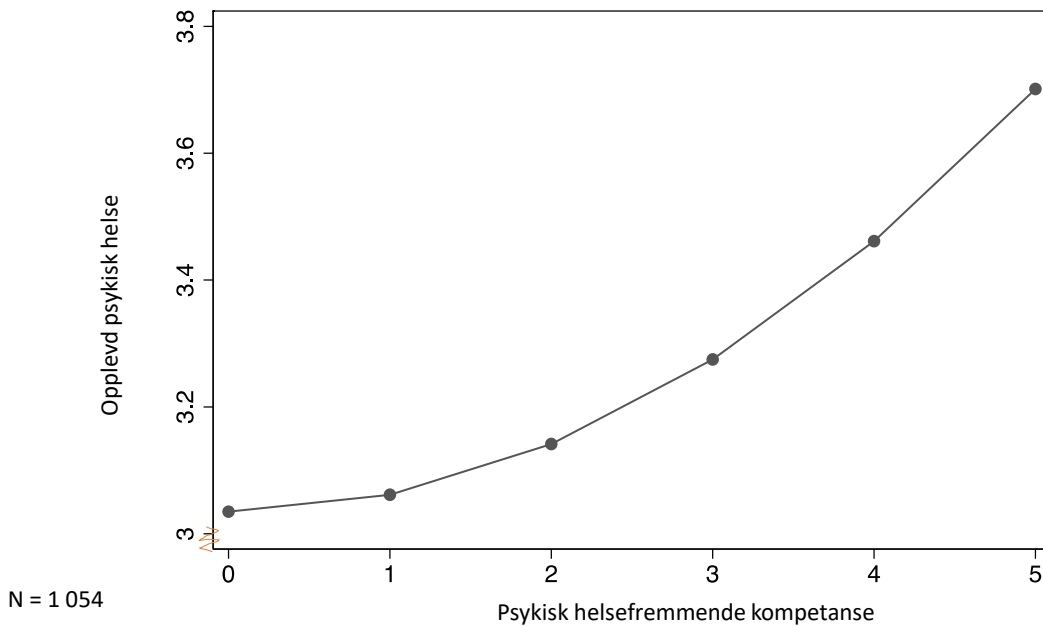
4

Helsekompetansens kraft i folkehelsearbeid – Ungdom og psykisk helse

7

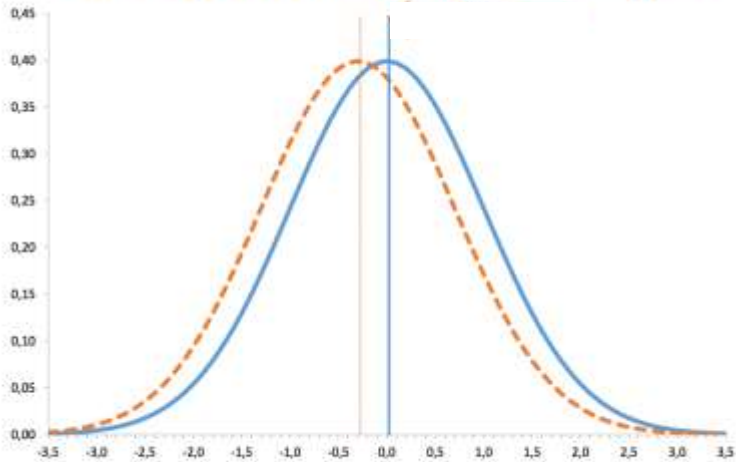

Bjørnsen et al. (2019). *The Relationship Between Positive Mental Health Literacy and Mental Well-Being Among Adolescents: Implications for School Health Services*. *The Journal of school nursing*, 35(2), 107–116

8

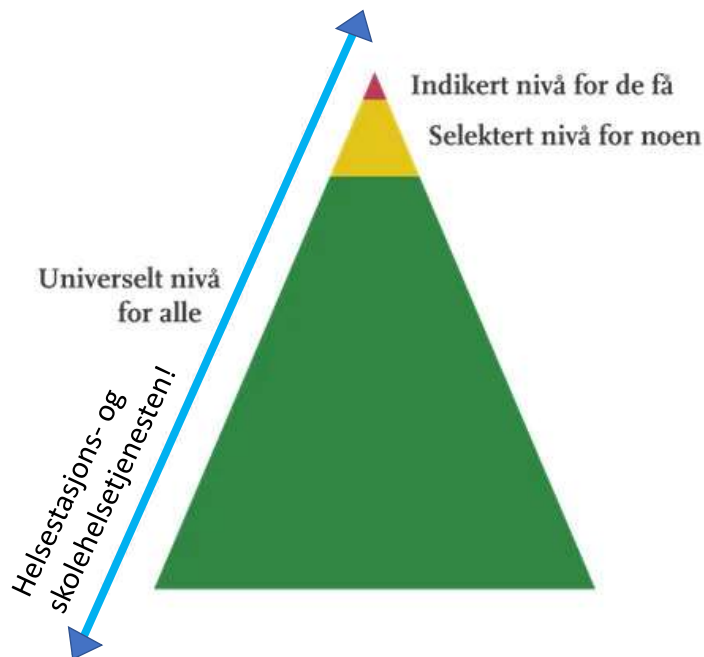
Økt helsekompetanse

Tiltak: Gjennomsnittet endrer seg litt

Tiltak som tilsynelatende har beskjed effekt, men er rettet mot mange, kan ha langt større effekt enn tiltak som har stor og målbar effekt på individnivå, men som treffer få!

9

Forebyggende arbeid i skolen" av Anne Arnesen og Mari-Anne Sørli i boken Edvard Befring, Ivar Frønes og Mari-Anne Sørli (red): "Sårbare unge. Nye perspektiver og tilnæringer" s. 86-100. Oslo: Gyldendal Akademisk/Forebygging.no

10

Kunnskapsbasert folkehelsearbeid – helsekompetanse i alt vi gjør!

MEST i skolehelsetjenesten

Folkehelse og livsmestring

Delingskultur Samarbeid

DE FEM GREPENE FOR ØKT HVERDAGSGLEDE

- 1. Vær oppmerksom
- 2. Vær aktiv
- 3. Kontakt å barn
- 4. Kjart barn
- 5. Ø

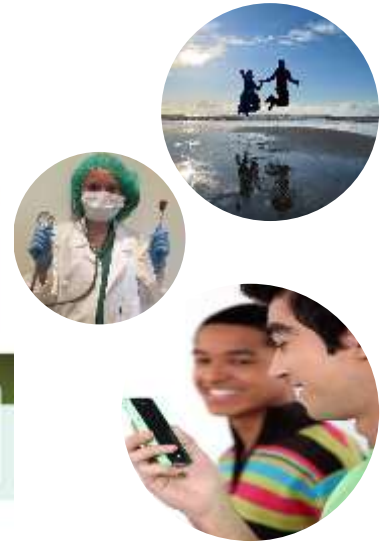

Foto: Privat/Colorbox

11

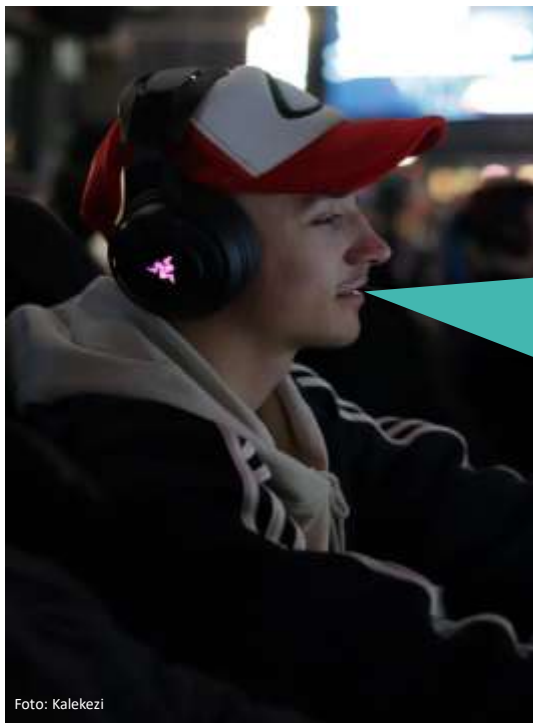

Foto: Kalekezi

Fortell mer om «Fem grep for økt hverdagsglede»!

12

Fem grep for økt hverdagsglede- som helsekompetanse?

Forskerne kom frem til fem aktivitetsdomener som ser ut til å være mest effektive i å øke livskvaliteten

Aked et al, 2008

13

- **1: Vær oppmerksom:** Studier viser at oppmerksom tilstedeværelse fremmer livskvaliteten og reduserer stress (Fredrickson, 2003). Bevisst nærvær kan handle om å se ut så vel som inn
- **2: Vær aktiv:** Regelmessig fysisk aktivitet er en mirakelkur både for kroppen og humøret og er assosiert med økt trivsel, mestring og lavere forekomst av både depresjon og angst (Choi et al., 2019).
- **3: Fortsett å lære:** Som art er vi nysgjerrige og kunnskapstørste. Livslang læring fremmer flyt, livskvalitet og resiliens, bygger mestring og kompetanse (Hammond, 2004).
- **4. Knytt bånd:** Vi trenger hverandre Sosiale relasjoner er essensielle for psykisk helse og livskvalitet i alle(Helliwell & Aknin, 201)
- **5: Gi:** Mennesker trenger både å føle at man har, og at man tilfører, verdi (Prilleltensky, 2020). Å hjelpe, dele, og samarbeide aktiverer belønningssystemene i hjernen og skaper mening (Harbaugh et al., 2007).

14

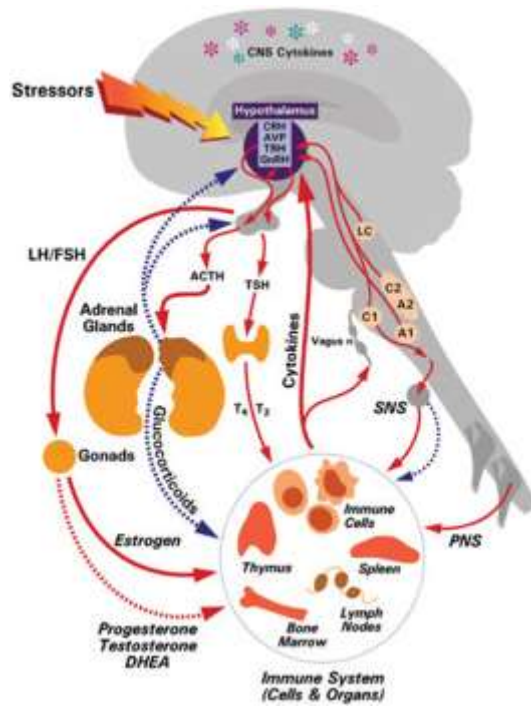
Foto: pixabay.com

15

Stress

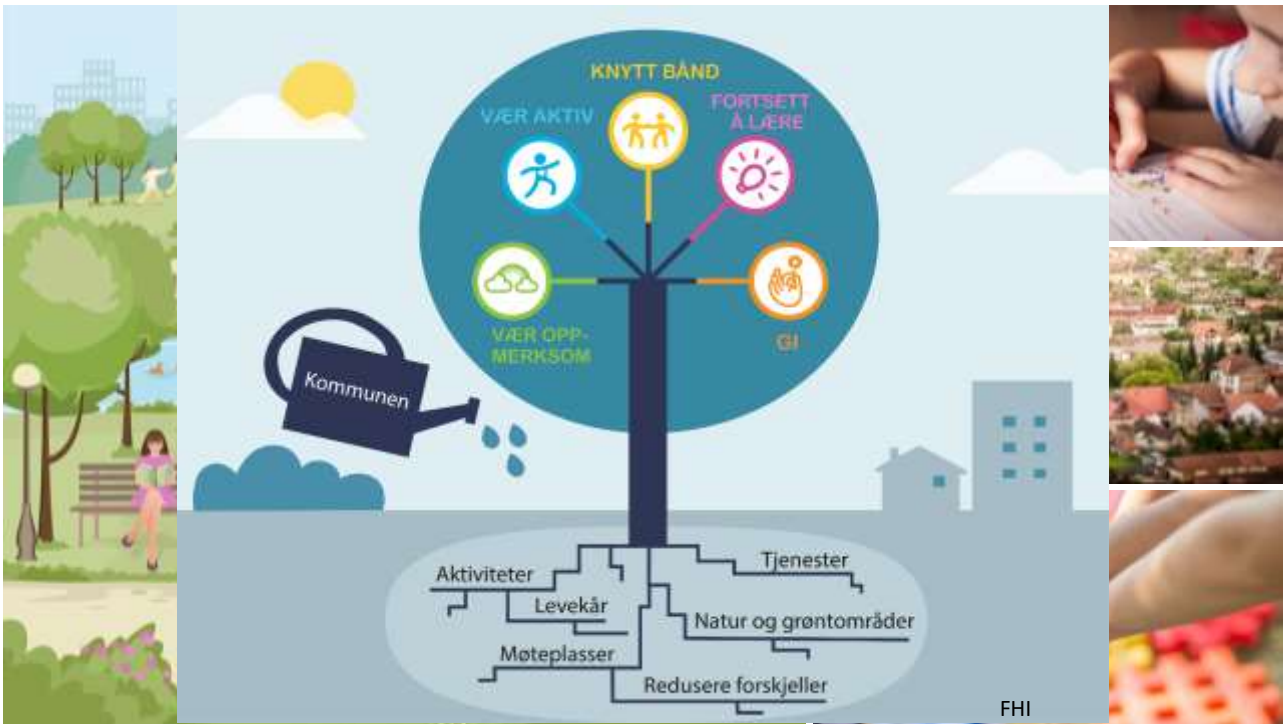

Positive følelser

16

17

Folkehelsemelding, strategiarbeid og planarbeid

18

Førstelinjen – som transdiagnostisk konsept?

Frisklivssentral
På flere trinn i trappetrinnsmodell

19

Aktivitetscenter og seniorsentre

20

Foto: pxhere.com

FORTSETT Å LÆRE

KNYT

Workshop med ansatte

21

I introduksjonskurs for flyktninger

22

Helse- og aktivitetsapp for Bærum

23

Kurs for kreftpasienter

 Rådet for psykisk helse

Foto: www.pxhere.com

24

Som helsefremmende konsept i fotballklubb

Foto: pxhere.com

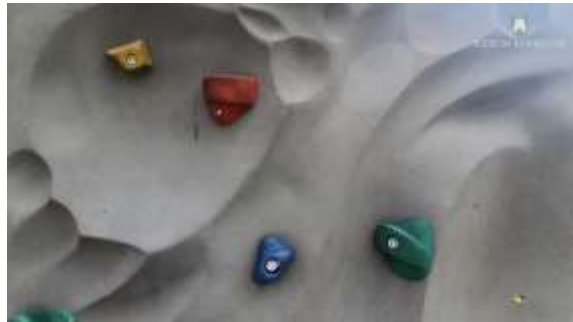
25

Foto: www.pxhere.com

Som helsefremmende konsept i skoler

26

Skolerebus 10. oktober

27

SOME- kampanjer

28

Nasjonale helsekampanjer

29

Aktiv campus – studentkampanje

Sammen om en aktiv, helsefremmende og meningsfull studiehverdag!

AKTIVUS **AKTIVUS** **AKTIVUS**
CAMPUS **CAMPUS** **CAMPUS**

Du kan gjøre mye i din egen hverdag for å oppleve glede og trivsel. Forskning viser at hva vi gjør er av stor betydning for hvordan vi trives. Her får du tips om fem

30

Foto: privat

VÆR AKTIV FORTSETT Å LÆRE

“Byfest”/festival/fotballfest

31

Hverdagsglede for alle

Hverdagsgledekurset

Hverdagsglede i skolen

AktivCampus, hverdagsglede for studenter

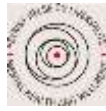

32

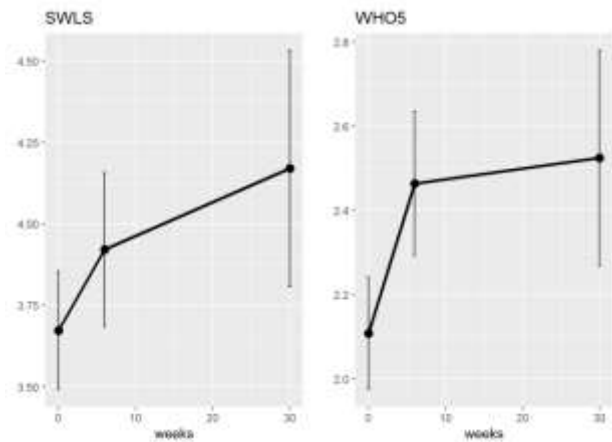
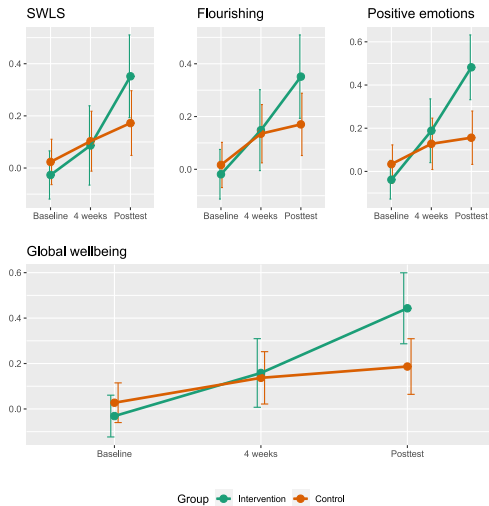
Virker Hverdagsglede?

Promenta (UiO) forsker på det

1. Digital intervensjon for «alle» (Cohen's $d=0.27-0.49$)

2. Kurs for sårbare grupper (Cohen's d 0.32-0.57)

33

Take home message

- Helsekompetanse er en påvirkbar helse-determinant
- Økt helsekompetanse kan gi bedre helse og er derfor en viktig del av folkehelsearbeidet
- 5 grep for økt hverdagsglede kan gi økt helsekompetanse og kan brukes i folkehelsearbeid på tvers

m.b.prydz@psykologi.uio.no

hanne.n.bjornsen@ntnu.no

34